

Patyčios – tai agresyvus elgesys, nukreiptas į kitą žmogų, siekiant jam suteikti fizinį ar psichologinį skausmą. Patyčios nėra atsitiktinis elgesys – tai yra tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, kurių metu vienas ar keli asmenys kabinėjasi, žemina, užgaulioja kitą. Šis elgesys vyksta tiek tarp vaikų, tiek tarp suaugusiųjų.

Patyčios – tai:

- ▣ žodinės priekabės:
  - § prasivardžiavimas,
  - § gąsdinimas,
  - § pašaipios replikos apie žmogaus kūną, religiją, tautybę, negalią, išvaizdą,
  - § žeminantys ar skaudinantys užrašai apie vaiką,
  - § vaiką skaudinančių žinučių siuntinėjimas mobiliaisiais telefonais, elektroniniu paštu;
- ▣ fizinės priekabės:
  - § pargriovimas,
  - § išpyrimas ar spardymas,
  - § kumščiojimas,
  - § stumdymas,
  - § rankos užlaužimas,
  - § spjaudymas,
  - § daiktų gadinimas ir atiminėjimas,
  - § drabužių gadinimas,
  - § plaukų pešiojimas.
- ▣ netiesioginės priekabės:
  - § vaiko atstūmimas nuo grupės,
  - § apkalbinėjimas,
  - § ignoravimas,
  - § šmeižimas,
  - § kaltinimas tuo, ko vaikas nepadarė,
  - § nebendravimas su vaiku,
  - § spaudimo darymas,
  - § neapykantos prieš kitą vaiką kurstymas.

Reketas taip pat yra patyčių forma.

Pagrindiniai patyčių mažinimo strategijos principai:

- ▣ Visiems mokyklos bendruomenės nariams turi būti žinoma, koks elgesys laikomas patyčiomis.
- ▣ Mokykla rimtai reaguoja į vykstančias patyčias. Tai reiškia, kad reaguojama į kiekvieną kitą žmogų žeminančio elgesio apraišką – žodines, fizines, netiesiogines patyčias.
- ▣ Vykstančios patyčios yra sustabdomos – tai yra visos mokyklos bendruomenės pareiga: tėvų, mokytojų, mokinių, administracijos. Svarbu, kad kiekvienas mokyklos bendruomenės narys pastebėtų vykstančias patyčias ir stengtųsi jas sustabdyti: mokytojai ar kiti suaugusieji tiesiogiai išsikištų į vykstančias patyčias ir jas sustabdytų, vaikai pakviestų suaugusįjį, kuris galėtų patyčias sustabdyti.

- ▣ Mokykla siekia sukurti draugišką ir saugią atmosferą visiems mokyklos bendruomenės nariams. Siekiama kurti draugiškus ir pagarbius santykius tarp visų mokyklos bendruomenės narių (kad draugiškai ir pagarbiai bendrautų mokiniai su mokytojais, mokytojai su mokytojais, tėvai su mokytojais, tėvai su vaikais, administracijos darbuotojai su tėvais ir t.t.)
- ▣ Visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie mokykloje įgyvendinamą patyčių mažinimo strategiją. Tuo tikslu sukurta mokyklos patyčių mažinimo strategija turi būti aiškiai aprašyta ir pateikta visiems prieinamoje vietoje.
- ▣ Mokykla kurs atvirumo atmosferą. Yra svarbu, kad kiekvienas, kuris patiria patyčias ar mato jas vykstančias, turėtų galimybę papasakoti apie tai. Galimybę papasakoti apie patyčias turi turėti mokiniai, jų tėvai, mokytojai ir kiti mokyklos bendruomenės nariai.
- ▣ Patyčios yra išmoktas elgesys ir jis gali būti pakeistas kitu, socialiai priimtinu elgesiu.
- ▣ Pozityvus suaugusiųjų elgesio pavyzdys ir pagarbūs santykiai tarp suaugusiųjų yra svarbus veiksnys vykdant prevenciją.